

Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanlığı

Genel Yönetim Kurulu'nun
10 Mayıs 1964 Bursa toplantısında
Genel Başkanın açış konuşması

Bayanlar, Baylar:

Genel Yönetim Kurulu'muzun 1964 İkinci Olağan Toplantısı'nı açıyorum. Toplantımıza onur veren değerli misafirlerimizi, sayın basın temsilcilerini, Genel Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımla Partili kardeşlerimi Bursa'nın çalışkan, hünerli, uyanık halkını ve çilekeş bütün emekçi yurtdaşlarımı içten saygı ve sevgiyle selâmlarım. Genel Yönetim Kurulu'muza başarılar dilerim.

Bayanlar, Baylar:

Geçen Aralık ayından beri Kıbrıs gene çok ciddi, derin endişeler yaratan bir meselemiz haline geldi. Hükümet ittifaklarımızı, dostluklarımızı, komşularla münasebetlerimizi Kıbrıs mihengine vurarak değerlendiriyor.

Başbakan, NATO içinde müttefikimiz olan Yunanistan ile Kıbrıs için savaşabileceğimizi ima etti. Şimdiye kadar toz kondurulmayan Amerikan dostluğundan çok acı bir dille şikâyette bulundu. Hatta "Müttefikler tutumlarını değiştirmedikleri takdirde batı ittifakının yıkılacağını ve Türkiyenin yeni şartlarla kurulacak bir dünyada kendisine yer bulacağını " söyleyecek kadar ileri gitti.

Bilindiği gibi geçen Aralıktan beri Kıbrısta kanlı olaylar cereyan ediyor. Çocuklar, kadınlar, ihtiyarlar öldürülüyor, gençler rehine olarak getiriliyor, köyler ateşe veriliyor. Kanlı olaylar yer yer bir iç savaş şekline dökmüştür. Bu kanlı olayların rast gele başladığını kabul etmek zordur. Kullanılan vasıtalar, silahlar ve olayların başlangıç tarihi ve gelişme şekli göz önünde tutulursa, bu saldırıların önceden hazırlanmış bir plana dayandığı sonucuna varılmak gerekir.

Gerçekten de kanlı olaylar üçüncü İnönü hükümetinin Mecliste zayıf bir çoğunlukla kurulduğu için harekete geçemeyeceği sanıldığı ve Cumhurbaşkanlığına yeni gelmiş Johnsonun Kıbrıs işinde sert tepkiler göstermesinin çok zayıf bir ihtimal olarak görüldüğü günlerde başlamıştır. Beri yandan Kıbrısta Türkler nüfusun beşte birini teşkil etmektedirler. Zürih ve Londra sözleşmelerinden ve yeni Kıbrıs Anayasasından Türk azınlığı memnundur. Oysa Rumlar şikâyetçidir. Başkan Makarios kanlı olaylardan önce de Zürih ve Londra anlaşmalarından, Anayasadan şikâyet etmiştir. Ve en önemlisi Kıbrıslı Türklerin, kuşaktan kuşağa miras kalmış, yolunda döğüşölüp ölmüş bir "Ana Vatana ilhak" ülküleri

olmamıştır. Bunda belki adanın Osmanlı devletine hukuken bağlı kalmış olmasının etkisi vardır. Fakat herhalde Kıbrıs'ın İngiltereye bırakıldığı 1878 den bu yana, rumların İngiltereye karşı her direniş ve ayaklanışında, Türk cemaatinin liderleri İngiltereye bağıllıklarını belirtmişler, asi rumlarla bir tutulmamalarını istemişlerdir. Oysa rumların kuşaktan kuşağa gelişmiş bir "Enosis" davaları vardır. Bu ülkü yolunda teşkilatlar, silahlı birlikler kurmuşlar; yıllardır İngilizlere karşı dövüşmüşlerdir. Aşırı milliyetçi, Enosisçi, faşist bir tethiş teşkilatı olan EOKA bugün yine faaliyettedir. Ve Başkan Makarios Atınada bu teşkilatın lideriyle görüşmüştür.

Bütün bu faktörler objektif olarak değerlendirilince, Kıbrıs Türk cemaatinden bazı kimselerin şahsi çıkar ve ihtirasları peşinde koşmuş olabilecekleri hesaba katılsa bile, son kanlı olayların Enosisçi rumlar tarafından çıkartılmış olması ihtimalinin ağır bastığını kabul etmek gerekir.

Bir başka nokta da son derece önemlidir. 1923 de Lozan antlaşmasıyla Kıbrısın İngiltere tarafından ilhakını resmen tanıdık. 1955 e kadar Türkiye için Kıbrıs diye bir mesele yoktu. İngiliz sömürge idaresine karşı rumların 1955 Nisanında yeniden baş kaldırmaları ve EOKA nın tedhiş hareketlerine girişmesi üzerine, İngiltere Londra Konferansına Türkiye'yi de çağırdı.

Süveyşi bırakmak zorunda kalan İngiltere için, Kıbrıs birinci derecede önemli bir askeri üs haline gelmiştir. Orta Doğudaki İngiliz çıkarları buradan kolayca kontrol edilir ve İngilterenin Orta doğu petrolleri üzerindeki hakları buradan rahatça ve tesirli şekilde korunur. Oysa 1955 tarihlerinde Kıbrıslı rumların devamlı ayaklanmaları ve Yunanistanın Kıbrısı self-Determination tanınması için Birleşmiş Milletlere baş vurusu olması İngiltere için zor bir durum yaratmakta idi. Türkiyenin de Kıbrıs üstünde hak sahibi olarak ortaya çıkması İngiltereyi Yunanlılar ve Dünya halk oyu karşısında yalnızlıktan kurtaracaktı. 1955 de Türkiye Londra konferansına böyle bir hesap sonunda davet edilmiştir. Kolay başarılar peşinde koşan maceracı devrik hükümet de bu davete tehalükle koşmuştur.

Kıbrıs bu tarihte sonra Türkiye için ciddi buhranlar yaratan bir mesele haline geldi. Bugün bu buhranlardan en şiddetlisinin etkileri altında bulunuyoruz.

Bayanlar, Baylar

Politikada, hele dış politikada, meseleler gerçekçi bir açıdan tarafların kuvvetleri iyi hesap edilerek, yalnız akıl ve mantık ölçülerine göre çözülür. Heyecanlarınız, duygularınız ancak akıl süzgeçinden geçirildikleri taktirde sonuç almamızda yararlı olabilir. Duygusal planda kalan hesaplar politikada daima yanlış çıkar. Politikanın bir başka önemli kuralı da, tıpkı kâğıt oyunlarında olduğu gibi elini belli etmemektir. Elinizdeki kâğıtları karşınızdaki bilirseye, yapacağınız çıkışlardan kâr değil, zarar doğar. Bir başka kural da, sonunu getiremeyeceği bir harekete hiç başlamamaktır.

Hükümet Kıbrıs meselesinde bu üç kuralın üçünü de çiğnemiştir; hükümet ittifaklarımız, dostluklarımıza salt duygusal açıdan değerlendirmeye kalkışmıştır, ya da öyle değerlendirir görünmekte bir fayda ummuştur. İnönü'nün "Time" dergisine verdiği demeç duygulara seslenerek sonuç almaya çalışmanın en açık örneklerinden biridir. İnönü: " Türkler belki Makarios tarafından katledilecekler. İstiyoruz ki, bu Amerikanın tarihine yazılsın" diyor.

Sonra hükümet, karşısındakinin neticesiz kalacağını bildiği teşebbüslere girişmiştir. Nihayet Hükümet defalarca görüş ve davranışlarını değiştirmiştir. Meselenin Birleşmiş Milletlere götürülmesine önce karşı koyduk, sonra kabul ettik. Adaya Milletler arası bir polis kuvvetinin gönderilmesine önce razı olmadık, sonra kabul ettik. Bu kuvvetlerin NATO emrinde olmasını istedik sonra Birleşmiş Milletlere bağılı olmasını razı olduk. Fakat bu dönüşlerin şüphesiz en keskinini İnönü'nün Time'e verdiği demeçten, daha 24 saat geçmeden, geri dönmek lüzumunu duymuş olmasıdır.

Bizce Başbakanın telaşı yersizdir.

Aklı başında hiç kimse, ne Türkiye'nin Batı ittifaklarından çıkabileceğini, ne de Batı ittifakının Türkiye'nin çöküşü ile çökebileceğini bir dakika aklına getirmemiştir. Çünkü Batı ittifakının bağları, yalnız Hükümetleri birbirine bağlamakla kalmıyor; bu bağlar ekonomik, malî, ticarî alanlarda büyük menfaat gruplarını da birbirine bağlıyor. Bu menfaat grupları Hükümeti etkilemeye devam ettikçe Türkiye'nin Batı ittifakından ayrılması düşünülemez.

Gerekli olan Kurtuluş Savaşları Türkiye'si'ne yaraşan bir politikaya dönmemiz; kişiliği olan bir politika yürütülmesidir.

Bayanlar, Baylar:

Kıbrıs'da kanlı olaylar devam ediyor. İlk iş bu olaylara son vermektir. Ada'da Birleşmiş Milletlerin silâhlı kuvvetleri bunun için bulunuyor. Bunların pasif kalmamaları sağlanmalıdır. Aynı zamanda Kıbrıslı Türkler can mal emniyetine, insanca yaşamının şartı olan temel haklara kavuşturulmalıdır. Ve bu statüleri güvenlik altına alınmalıdır.

Fakat bütün bu işler Kurtuluş Savaşı Türkiye'si'nin vazgeçilmez temeli olan "Misakı Milli" ışığı altında yapılmalıdır.

Biz Kurtuluş Savaşını kazanmış, eski bir mirası tasviye etmiş bir devletiz. Anavatanın sınırlarını mütecanis bir ulus varlığı etrafında kesin olarak çizmiş bulunuyoruz. Bugünkü sınırlarımız dışında hiç bir toprak üzerinde iddiamız yoktur, olmamalıdır. Hızla ilerlemek, uygar toplumlara ulaşmak zorundayız. Üstelik kendisi Ulusal Kurtuluş Savaşından doğmuş bir devletin başka ülkeleri, halkları boyunduruk altına almağa kalkışması kendi kendisini inkâr olur. Zaten böyle bir işi başarmak imkânlarından da yoksunuz.

Bunun içindir ki Atatürk "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesine sarılmış, içerde din, ırk, mezhep, dil ayrımları gözetmeyen mütecanis bir kitle yaratmaya yönelmiştir. Bugünkü Anayasamızda yazılı olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık bağı ile bağlı herkesin Türklüğü kabul edilmiştir. Atatürk Lozanda çizilen sınırların korunması için kuvvetli ve modern bir ordu ile birlikte komşularla dostluk politikasını kurmuş ve yürütmüştür. Atatürk dış politikasının, birinci hedefi komşu devletlerle dostluk paktları yapmak olmuştur.

Atatürk'ün ölümünden sonra dış politikamızın bu temel ilkesi bırakıldı. Yunanistan ile dostluğumuz da bozulduktan sonra, bugün yalnız İran ile dostuz. Oysa Türkiye'yi altı devlet çevrelemektedir. Önce komşularıyla dostluk bağları kurmaya önem vermeyen bir dış politika, ulusal varlığın devamı için Anayurdun bütünlüğünü ve devamlılığını şart görmeyen bir politika anlamına gelebilir ki, böyle bir politikanın hüsrarla sonuçlanacağı şüphesizdir.

Kıbrıs'da içine düştüğümüz çıkmaz, son bir tahlil ile, temellerini Atatürk'ün attığı Kurtuluş Savaşının Misakı Millîci politikasından uzaklaşmış olmasının sonucudur.

Bayanlar, Baylar:

Hükümet hala gerçekleri görmemekte adeta inat ediyor. Amerikan Cumhurbaşkanının temsilcisi olarak iki gün önce Ankara'ya gelen Fulbright'a bizim devlet adamlarımızın ne gibi gerekçeler ileri sürdüklerini ciddi merak ediyorum. Dış İşleri Bakanı sayın Erkin, New York'da, Kıbrıs'ın Akdeniz'in Küba'sı olabileceğini açıklarken herhalde Amerikan Halkoyu ve devlet adamlarının uyarmanın en kestirme yolunu bulduğuna inanmakta idi. Eğer aynı tezi bu kerre Fulbright'in önünde de savunmuş ise, Başkan Johnson'ın temsilcisinden hiç beklemediği bir cevap almıştır. Çünkü bundan bir süre önce Amerikan Senatosu'na sunduğu bir raporda Fulbright Amerikan politikasını temelden değiştirmesi, artık gerçeğe uymayan efsanelere göre hareket edilmemesini ısrarla istemişti. Bu arada Küba meselesine de değinerek, Üçüncü Dünya Savaşına yol açacağı için Amerikanın Kübayı istilâ edemeyeceğini; iktisaden ablukaya almasının da netice vermeyeceğini; bundan dolayı Kübadaki Castro rejiminin hoş olmayan bir gerçek olarak kabul edilmekten başka çare bulunmadığını ileri sürmüştü.

Dünyada kuvvet dengelerinin, şartların, dolayısıyla hedeflerin artık bundan onbeş yıl önceki biçimde olmadığını, devlet adamlarımızın mutlaka görüp anlamaları zamanı gelmiştir. Üsler verip, yardım almak şeklinde özetlenebilecek bir dış politika görüş ve anlayışına, bizim devlet adamlarımız bağlı kalsalar bile, böyle bir pazarlığın yakında müttefiklerimiz için cazibesi kalmayacağı ciddiyetle düşünülmelidir.

Türkiye gerçekçi ve kişiliğin olan bir dış politikaya dönmelidir. Güvenliğimiz de hızlı kalkınmamız da buna bağlıdır. Bunun Batı dünyasına sırt çevirmek anlamına gelmeyeceğini bilmem söylemeğe lüzum var mı? Ama böyle bir dış politikanın her şeyden önce Türkiye'nin Milli menfaatlerine göre ayarlanacağı muhakkaktır.

Bayanlar, baylar,

Kıbrıs buhranının içerdeki olumsuz etkileri de dış politikamız üzerindeki etkilerinden daha az önemli değildir.

Hükümet bir istisna rejimi olan Sıkıyönetimi, bu sefer de, Kıbrıs buhranının içerde yaratabileceği tepkileri önlemek gerekçesi ile uzattı. Bir yıldır Anayasa hakları Sıkıyönetimin gölgesinde bulunuyor. Türkiye'ye özgü bir durumdur bu: Herhangi bir olay üzerine Sıkıyönetim ilan edilir, sonra yönetim sıklığından bir az kaybeder, sanki kendini unutturur. Fakat Demoklesin kılıcı gibi o başımızın üstünde sallanır durur; ve yıllar böyle geçer. Türkiye kadar uzun süreler Sıkıyönetim altında yaşamış bir başka memleket bulunduğunu sanmıyorum.

Sıkıyönetim ilanını gerektirmiş olaylar ne ise, Sıkıyönetiminin uygulanışı da bu olaylar mihrini etrafında olmak gerekir. Bu Demokratik ve hukuka bağlı Devlet düzeninin faz geçilmez bir kuralıdır. Oysa bizde bu kural kat'iyen uygulanmaz. 21 Mayıs olayları üzerine ilan edilmiş olan Sıkıyönetim bugün grevleri durdurmakta, sendikacıları tevkif etmekte, Tiyatro oyunları yasaklanmaktadır. Fakat buna karşılık ortodoks mezhebinden yurttaşlarımızın ticarethanelerine: "İçimizdeki mikroplarımızdır. Bu dükkandan alış veriş etme" cümlelerini taşıyan pankartlar asılmasını önleyememektedir.

Gerçekten Kıbrıs ile ilgili olarak devlet radyosundan yapılan yorumların hanası edası, pek çok kimseleri intikamcı bir psikoz içine sürüklemiştir. Böyle bir havanın yaratılmış olması Ortodoks mezhebinden olan yurttaşlarımızın huzurunu kaçırmıştır. Oysa Anayasamız Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık başı ile bağlı herkesi Türk saymakta ve din, mezhep, dil, ırk ayrımı gözetilmesini yasaklamaktadır.

Ortodoks mezhebinden yurttaşlarımızın dükkânlarına "Rumdan alış veriş etme" yazılı pankartlar; sizlere Anayasamızı çiğnedikleriniz ve Türklüğü küçük düşürdükleri öğretilmeli; üstelik akılsızca bir iş yaptıkları da anlatılmalıdır. Çünkü alış veriş edilmemesi istenilen gayrimüslim dükkâncının toptancısı bir müslüman olabilir. Ve bu sorumsuz davranışlar itibarımızla birlikte ekonomik hayatımıza da zarar vermektedir.

Yurttaşlar arasında din, dil, ırk, mezhep ayrımları gözetilmesini Türkiye İşçi Partisi olanca gücü ile protesto eder. Bu gibi davranışlar, Ulusal birliği parçalayıcıdır. Türkiye halkı etnik bakımdan dil, din, mezhep bakımlarından çeşitli unsurlardan kurulu tarihin yoğurup birleştirdiği bir bütündür. Bu bütünü bugün Atatürk'ün uyanık ilerici Millet anlayışı pekleştirmiştir. Hükümeti, Anayasa ilkelerini eksiksiz tam anlamıyla uygulamaya bir kere daha davet ediyoruz.

Bayanlar, baylar,

Hükümet Anayasamıza aykırı kanunları hâlâ yürürlükte tutmaktadır. Ceza kanunumuzun faşist İtalyadan alınmış maddeleri bunların başında gelmektedir. Bu maddelerin komünistliği yasakladığı, Anayasamızın da komünistliğe izin vermemesi karşısında, bu maddelerin Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülüyor.

Anayasamız bütün dikta rejimlerini yasaklar; dolayısıyla işçi dikta-törlüğünü de yasaklamıştır. Yani ihtilal yoluyla bir azınlığın zorla iktidara gelmesi ve ulusal egemenliği işçi sınıfı adına tekeli altına alması yasaktır. Fakat Ceza Kanununun faşist İtalyadan alınmış, sonradan daha da ağırlaştırılarak daha lastikli ve her yana çekilebilecek hale getirilen meşhur maddeleri, işçi sınıfının diktatörlüğünü yasaklama görünüşü altında, ekonomik, sosyal ve politik düzenlerin normal yollarından değiştirilmesi teşebbüslerini de yasaklıyor. Böylece Komünistliği yasaklama bahanesiyle Anayasanın öngördüğü reformların gerçekleşmesi, yurttaşın temel hürriyetlerine gerçekten sahip çıkması, kısacası insanca yaşama yolundaki çabalarımız önleniyor.

Bir yurttaş bir gazetenin sosyalizm üzerinde açtığı bir yazı yarışmasına katılır; yazıda savcılık komünistlik propagan dası gördüğü için aylarca hapis yatar ve sonunda beraet eder. Bir doçent fransızcadan dilimize bir çeviri yapar ve tevkif edilir. Ressamlar sergi açar; komünistlik propagandası var diye, resimler toplanır, ressamlar hapse atılır ve sonunda beraet ederler. Gaziantep'te, İzmirde, Eskişehirde partili kardeşlerimiz aslı olmayan iddialarla tevkif olunmuştur. Kâh ipe sapa gelmez yalancı şahit ifadeleri, kâh evde bulunan kitaplar suça delil sayılır. Eskişehirde tevkif edilen öğretmenin evinde, "esperanto" denen dile ait dergileri savcı delil diye bilirkişiye yollamış. Bütün bu delil olmayan deliller, aylarca incelenir; ve yurttaş aylarca hürriyetinden yoksun, goluk çocuğundan uzak hapiste kalır. İşinden, görevinden olur. Ve sonunda beraet eder. Ve polis ve savcı elde Anayasamıza aykırı kanunlar, yeni kurbanlar arar.

Hükümetin eldeki bu faşist kanun maddeleriyle de yetinmediğini, gericilik ve aşırı akımlarla mücadele için yeni kanunlar hazırladığını duyuyoruz. Demek ki, temel haklarımız, inanç ve düşünce hürriyetlerimiz yeniden sınırlanacaktır.

Bayanlar, baylar;

Laiklik ve Cumhuriyetçilik ilkelerini hedef tutan şeriatçı bir akımın son yıllarda yurt ölçüsünde geliştiği bir gerçektir. Hatta bu akımın Batı Almanyadaki bir merkezden yöneltildiği yolunda haberler duyuyoruz. Türkiyeyi yeniden ortaçağ karanlıklarına sürükleyecek olan böyle bir tehlike ile ciddi şekilde savaşmak, başta Hükümet olmak üzere hepimizin vazifesidir. Ancak gericilikten ne anlaşıldığı da açıklanmalıdır. Gericilikle mücadele bahanesiyle yurttaşın dini, felsefi inançlarına müdahale edilmesine Türkiye İşçi Partisi bütün varlığı ile karşıdır. Yurttaşın dini inançlarına saygı gösterilmesini isteriz. Dindar olmakla kimse gerici sayılamaz. Gericilik, son bir tahlil ile, insanların eğitimliğine karşı olmaktır. Şu halde gericiliğin kökü toplumun yapısındadır. Toplumda toprak ağaları hâkim bir sınıf kuruyorlarsa; ve tüccarlar, bankacılar, yabancılara aracılık edenlerle birlikte milli gelirden hak etmedikleri bir pay alıyorlarsa; vergi adaleti yoksa; emekle kazanç arasında haklı bir oran kurulmamışsa; emekçi halkın politik bir güç olarak teşkilatlanması türlü yollardan köstekleniyorsa; bu gibi münasebetlerin var olduğu bir toplum, gericiliğin serpilip geliştiği bir toplumdur. Bu gibi toplumlarda halk kitlelerinin dini inançlarını sömürerek kurulu düzenin sürdürülmesi kolaydır. Türkiyede olduğu gibi...

Elbet şeriatçı akımlarla mücadele edilmelidir. Fakat gericilikle gerçekten mücadele, köklü reformlarla toplumun geri sosyal yapısını değiştirecek yapılır. Oysa Hükümetin reformculuğunun sadece sözde olduğunu hep biliyoruz.

Bayanlar, baylar;

Türkiye İşçi Partisinin son mahalli seçimler dolayısıyla yaptığı radyo konuşmaları, üçüncü İnönü hükümetini reformcu etiketiyle ortaya çıkarmak zorunda bırakmıştır. Başbakan reform tasarıları kanunlaşmıyacak olursa çekileceğini söylemiştir. Şüphesiz Türkiyede ilk önce gerçekleştirilmesi gereken reform toprak reformudur. Bira nüfusumuzun % 72'si

köylerde yaşamakta ve geçimini tarımdan sağlamaktadır. Oysa sayıları 2 milyon 700 küsur bin olan köylü ailelerinden 510 bininin hiç toprağı yoktur. 2 milyon 22 bin 200 ailenin işlediğı topraklar da 1 - 100 dönüm arasındaküçük parsellerdir. Buna karşılık 30 binle 100 bin dönüm arasındaki büyük topraklar sadece 40 ailenin mülküdür. 100 binden geniş topraklar da sadece ve sadece 2 ailenin mülküdür. Bu haksız toprak dağılışı kökünden değiştirilmedikçe hiç bir derdimize göre bulunamaz.

Peki reformcu Hükümet bu konuda ne yapmıştır? Büyük toprak sahiplerini fazla zarara sokmayacak bir toprak reformu tasarısı hazırlatmıştır. Fakat daha önce Devlet topraklarının, iki şahitle veya değeri kalmamış belgelerle, büyük toprak sahiplerince yağma edilmesini sağlayacak bir tapulama kanunu çıkartmıştır.

Bir köy işleri bakanlığı kurmuştur; fakat ne bu bakanlık için, ne de tasarladığı toprak reformu için bütçeye ödenek koymamıştır.

Bayanlar, baylar;

Hükümetin özel sektöre öncelik tanıyan kalkınma plan ve programı ile, Türkiyenin kalkınamayacağını ısrarla tekrar ediyoruz. Türkiyenin hızla kalkınabilmesi için, daha önce toplum yapısında köklü dönüşümler yapılması, milli ekonominin ağırlık noktasının tarımdan devletçi bir ağır sanayiye kaydırılması, dış ticaret, bankacılık, sigortacılık işlerinin mutlaka devletleştirilmesi, ve kalkınma planının kamu sektörü için de, özel sektör için de emredici karakterde olması gerektiğini ileri sürüyoruz. Bu görüşümüzü Yüksek Planlama Kurulunun 1963 yılı hakkındaki son açıklaması doğrulamaktadır. Gerçekten de plan hedeflerine ulaşıldığı ve 1963 yılında % 7,2'lik bir büyüme hızına ulaşıldığı hakkındaki rapordan, bu büyüme hızının, geçen yıl hava şartlarının son derece elverişli geçmesiyle tarım sektöründe bol ürün alınmasından ileri geldiği anlaşılıyor. Buna karşılık imalat, madencilik ve enerji kesimlerinde, ulaştırma kesiminde, inşaat kesiminde plan hedeflerine ulaşılamadığı açıklanıyor. Oysa devamlı büyümeyi bu kesimler sağlar. Berri yandan 1963 yılı yatırım programının ancak % 79,8'i gerçekleştirilebilmiştir.

Bu arada reformcu ve sosyal adaletçi olduğunu ifade eden hükümetin toplu sözleşme kanununun ücretlerde bir miktar artış sağlamış olmasına paralel, bir verim artışı olmadığı için, bunun enflasyoncu bir baskı yaratacağından yakınması dikkatten kaçmıyor.

Bayanlar, Baylar;

Bu umutsuz gidigin, politik sorumluluğu, hiç şüphesiz en çok Halk Partisi liderinin omuzundadır. Tekelci zihniyetleri, Halka güvensizlikleriyle, 27 Mayıs'tan sonra Halkta uyanan umutları bir bir onlar söndürmüştür. Tek Parti devrinin pek meşhur bir Ankara Valisinin komünist zanlısı birkaç kişiye: " size mi kalmış komünistlik, gerekirse onu da biz yaparız! " dediği rivayet olunur. Bir zamanlar çok anlatılan bu hikaye doğru mudur bilmiyorum. Ama Halk Partisi yöneticilerinden çoğunun politik felsefesini, inançsızlıklarını, düşünceye, müesseselere saygısızlıklarını, oportünistliklerini, halkı dama taşı gözü ile görmelerini yukarıki sözler pek güzel özetleyip canlandırıyor.

Gerçekten de Atatürk'ün ölümünden bu yana olayları şöyle bir gözleriniz önüne getiriniz : tek millet, tek parti, tek şef devri; sonra iktidarda çok partili demokrasi devri; daha sonra muhalefet yılları... 27 Mayıs; Kurucu meclis Devri ve nihayet Sosyal Adaletçi Anayasa Devri...

Bu kadar çeşitli ve biri ötekini karşıtı olan politik rejimleri aynı liderlerin yönetebilmiş olmasına hayranlık duymamak mümkün değildir.

Ama bu gelişmelerin hiç bir sarsıntıya yol açmadan ^{tedarların} ikâatlığı bir birini kovalaya bilmiş Olmasıdır ki, Bu gün temel haklara dayanan, sosyal adaletçi bir Anayasa ile faşist kanunların bir arada yürütülmesini mümkün kılmaktadır.

Bayanlar, baylar,

Bu politik sosyal, ekonomik kargaşanın, böyle daha uzun yıllar süremesi düşünülemez. Halkımız sabah uykusundadır. Uyandı uyanacak. Onu bir an önce uyandırmak sizlere, bu memleketin uyanık işçilerine, emekçilerine, toplumcu, Atatürkçü aydınlarına düşüyor. İleri demokratik Türkiyeyi, ahlaklı, seciyeli, aydınlık Türkiyeyi uyanmış emekçi halkımızla sizler kuracaksınız. Mutlu güzel günler mutlaka gelecektir....